

Posudek

na disertační práci „Tyreopatie v graviditě – imunoendokrinologické a metabolické aspekty“

MUDr. Hana Vítková

Rok 2021

Předložená disertační má dvě části, teoretickou a přehled vlastních výsledků výzkumné práce. Téma je aktuální a velmi dobře zpracované. Práce má celkem 91 stran. V teoretické části se autorka na 32 stranách textu věnuje problematice patogeneze autoimunitních tyreopatií (AITD) a imunitním a metabolickým změnám v těhotenství, se zvláštním důrazem na některé parametry imunitního systému (protilátky proti C1q složce komplementu - anti-C1q, manózu vázající lektin - MBL) a gestační diabetes mellitus, na které pak logicky navazuje přehled výsledků vlastní výzkumné práce. Cíle i hypotézy jsou dobře formulované. Každá z výzkumných studií (protilátky anti-C1q a MBL u těhotných žen s AITD a hodnocení zásobení jodem a tyreoidálních laboratorních parametrů u těhotných diabetiček) obsahuje vlastní popis metodiky, souhrn výsledků a diskuzi. Výsledky jsou zpracovány přehledně a srozumitelně a jsou doplněny přiměřeným počtem tabulek a grafů. Diskuze je u každého tématu zvlášť, je logicky vedena a přináší rekapitulaci a vysvětlení dosažených výsledků v kontextu literárních dat, včetně uvedení případných limitací. Souhrnné závěry jsou uvedeny v samostatné kapitole na konci práce a odpovídají vytyčeným cílům projektu.

Cíle práce byly:

1. porovnat sérové koncentrace protilátek proti C1q složce komplementu (anti-C1q) u gravidních žen s autoimunitními tyreopatiemi (AITD) a u zdravých těhotných žen;
2. měřit sérové koncentrace manózy vázajícího lektinu (MBL) a sérové koncentrace hormonů štítné žlázy a antityreoidálních protilátek u těhotných žen a zjistit, zda spolu tyto hodnoty korelují;
3. u těhotných diabetiček a zdravých těhotných žen měřit koncentraci jodu v moči (jodurii) a doplnit koncentrace novorozeneckého TSH u jejich dětí a zjistit tak, zda se u těhotných diabetiček vyskytuje častěji jodový deficit než u zdravých těhotných žen.

Cíle č. 1. a 2 byly splněny publikacemi ve dvou imunologických časopisech s impact faktory 3,4 (Clinical and Experimental Immunology, autorka byla první autorkou práce) a 3,5 (PloSe One, autorka byla spoluautorkou práce). Autorka popsala, že koncentrace anti-C1q byly v těhotenství vyšší, ať už u žen s AITD nebo bez něj, že tyto protilátky korelovaly s koncentrací TSH v séru a po porodu u žen se současně pozitivními tyreoidálními protilátkami klesaly. Rovněž druhý studovaný imunologický parametr (MBL) byl v séru u těhotných žen zvýšený v prvním trimestru a klesal po porodu, což může být důsledek hormonálních změn v graviditě. Prozatím není jasné, existuje-li perspektiva aplikovatelnosti výsledků do klinické praxe.

Rovněž cíl č. 3 této disertační práce autorka splnila a ve své studii ukázala, že zásobení jodem bylo významně horší u těhotných diabetiček ve srovnání se zdravými těhotnými ženami. Mírný jodový deficit měla v této studii většina těhotných diabetiček a téměř polovina kontrol. Rovněž poměrně vysoká prevalence elevace novorozeneckého TSH u dětí těhotných diabetiček (5,22 %) tento jodový deficit potvrdila. Tyto výsledky mohou mít značný klinický význam a existuje předpoklad jejich aplikovatelnosti do běžné klinické praxe s cílem upravit v této specifické skupině těhotných žen přísun jodu. Ačkoliv autorka prozatím tyto výsledky nepublikovala, je studie kompletně dokončena, data jsou analyzována a k publikaci připravena, což dokumentuje přehled těchto výsledků a diskuze, které jsou součástí této disertační práce. O jejich úspěšné publikaci tedy nemám pochybnosti.

Kromě dvou uvedených publikací je autorka spoluautorkou dalších 4 publikací s tyreoidální a/nebo imunologickou tematikou v časopisech s impact faktorem.

Závěr:

Tato disertační práce přináší nejen rozsáhlou rekapitulaci dosavadních poznatků, ale i některé nové informace, které mohou být důležité jak při směřování dalšího výzkumu v oblasti imunologických a metabolických změn v těhotenství, tak pro každodenní medicínskou praxi.

Protože předložená práce splňuje všechny požadavky kladené na disertační práci, doporučuji, aby po obhajobě před komisí byl MUDr. Haně Vítkové udělen titul Ph.D.

Praha, 1. 12. 2021

doc. MUDr. Jan Jiskra, Ph.D.